

med det bestaaende paa et praktisk taget saa vigtigt Punkt som dette, ikke bør gøres, uden at derved opnaaede øjensynlige Fordele. Men Hensigtsmæssigheden af en Forandring er i Virkeligheden mere end tvivlsom, naar henses til, at de Tilfælde, hvor Folk lade sig idømme uforskyldte Bøder, dog maa regnes til Undtagelserne, og at der, hvor Talen er om Fængselsstraf, ligesom hidtil kan opstilles særlige Kauteler (jfr. § 376), medens paa den anden Side den straffeprocessuelle Behandling, der kunde være Tale om at byde de herhen hørende, i Reglen smaa Sager, dog i Almindelighed kun kunde blive temmelig summarisk, og der navnlig ikke kunde være Tale om, at det offentlige skulde yde særlig Hjælp til Bevismaterialets Tilvejebringelse, hvortil kommer som et meget vigtigt Moment, at Kærnen i en stor Del af disse Sager i Virkeligheden ikke er Spørgsmaalet om en eller anden ringe Bøde, men et bagved liggende civilretligt Spørgsmaal (om Ejendomsret, Besiddelsesforhold, Kontraktbrud, en Patentrets Omfang etc.), der har sit naturlige Forum for de borgerlige Domstole.

Foruden de privat forfulgte Straffesager maa fra Udkastets *almindelige Regler* om Straffesagers Behandling selvfølgelig være udelukkede saadanne Spørgsmaal om Straf, der efter Lovgivningen afgøres uden særlig Sag. Herunder hører:

- 1) Paalæg af Straf — foreløbig eller endelig — ved Øvrighedens Resolution i de forskellige særlige Forhold, hvor dette er hjemlet. (Herunder falde i øvrigt ogsaa de i nærværende Udkasts § 129 omhandlede Bødepaalæg).
- 2) Vægtelse af Straf før eller uden for Straffesag ifølge Tilbud, som modtages af Øvrigheden i Henhold til særlig Hjemmel i Lovgivningen, jfr. saaledes Lov 6. Marts 1869 § 54, Bekendtgørelse 23. April 1874 § 13, Lov 27. April 1894 § 4. Processuelle Straffe.
- 4) Bødestraffe, der paalægges Dommere eller Retsskrivere i Medfør af Lov om Domsmagts Ordning (jfr. Udkastets §§ 33 og 40).

Endelig holdes uden for nærværende Udkast de Straffesager, der ifølge Lovgivningen henhøre under særlige Domstole (Rigsretten, militære og gejstlige Retter), hvorved bemærkes, at Sessionerne ikke have Myndighed til at idømme Straf (se Lov 6. Marts 1869 §§ 10 og 54), samt at Sø- og Handelsretten efter Lovudkastet om Domsmagts Ordning vil ophøre at bestaa som

„særlig“ Domstol, saa at de derunder henlagte Straffesager ville gaa ind under nærværende Udkasts almindelige Regler.

§ 2.

Ved denne Paragraf udvides Straffeprocesslovens saglige Omraade til endvidere at omfatte en Række Tilfælde, hvor der vel er Tale om andre Følger end Straf, men hvor det Forhold, der skal bedømmes, er af samme Art som eller i hvert Fald nær beslægtet med de Forhold, for hvilke Lovgivningen foreskriver Straf. De i denne Paragraf optagne Tilfælde ere for største Del allerede i den gældende Ret henlagte til Straffeprocessen.

§ 2 Nr. 1 (Sager, som anlægges af det offentlige for Overtrædelse af Love om Politivæsenet, Bygningsvæsenet, Landbovæsenet og lign., selv om der ikke nedlægges Paastand om Straf) er optaget i Lighed med en tilsvarende Bestemmelse i N. L.*) § 2. Der tænkes herved paa Overtrædelser af Lovforskrifter som de nævnte under saadanne Omstændigheder, at det vel er af Betydning at faa Overtrædelsen konstateret og eventuelt den ulovlige Tilstand forandret, men hvor der efter Sagens Beskaffenhed ikke er tilstrækkelig Grund til at paastaa Straf anvendt.

Naar Nr. 2 (Sag til en Forenings Ophævelse) er medoptaget, er dette i Overensstemmelse med det tidligere Forslag og grundet paa, at ogsaa dette Forhold rammes af nysnævnte Betragtning: Den Ulovlighed, der kan foranledige en Forenings Ophævelse, vil i Reglen være en strafbar Ulovlighed, selv om Foreningen ikke som saadan kan straffes derfor.

Nr. 11 er ligeledes medoptaget i Tilslutning til det tidligere Forslag. Vel maa det antages, at en Straffedom for Blodskam eller Bigami ogsaa uden særlig Udtalelse derom ophæver det indgaaede Ægteskab; men dels kan det være heldigt, at Domstolene faa Hjemmel til udtrykkelig at udtale Ugyldigheden, dels vil Reglen være særlig nyttig i saadanne Tilfælde, hvor Paastanden om Straf, f. Eks. paa Grund Utilregnelighed, ikke faar Medhold.

Om de i denne Paragraf omhandlede Sagers Henlæggelse til Underret eller Landsret, se § 5 d og § 6, 1ste Stykke. — Om Værneting for dem, se § 57.

*) c: Norsk Lov om Rettergangsmaaden i Straffeprocessen af 1ste Juli 1887.